

Historia regionu

Autor: Izabela Stapor

Z danych historycznych wynika, że około VIII wieku Krakowa zamieszkiwali Wiślanie (stolicą Wiślan był Kraków – stary gród Wawelski lub Wiślica). W IX państwo Wiślan i innych mniejszych plemion polskich (Lędzianie) zostało podporządkowane Państwu wielkomorawskiemu, wkrótce stając się jego częścią. Gdy Państwo wielkomorawskie chyliło się ku upadkowi, Polanie zagarnęli ziemię Wiślan i ok. 990 roku Mieszko I włączył je do swego państwa. Utworzono wtedy dwie prowincje: krakowską oraz sandomierską. W 1000 roku utworzono diecezję krakowską, która obejmowała znaczną część regionu, a w 1040 roku Kraków został stolicą Polski, tym samym Małopolska stała się główną dzielnicą Polski. Po 1138 roku – na mocy statutu sukcesyjnego Bolesława Krzywoustego – ziemia krakowska stała się dzielnicą senioralną, którą zarządzili kolejni synowie Krzywoustego: Władysław Wygnaniec, Bolesław Kędzierzawy, Mieszko Stary i Kazimierz Sprawiedliwy. W XIII wieku Kraków i okolice były nękane przez najazdy tatarskie, które spowodowały znaczne zniszczenia. Okres rozbitcia dzielnicowego skończył się dopiero w 1320 roku, kiedy to katedrze wawelskiej Władysław Łokietek koronował się królem Polski (tym samym przeniósł koronę, szczyrbiec i miejsce koronacyjne dawnych Piastów z Gniezna do Krakowa). Jego śmierć (w 1333 roku) i pogrzeb umocniły rolę miasta jako metropolii monarszej. Panowanie objął Kazimierz Wielki, który przyczynił się do rozkwitu Małopolski. W XIV wieku na przedmieściach Krakowa powstały dwa kolejne miasta: Kazimierz (1335) i Kleparz (1366). Ziemia Krakowska uważana była za jedną z najbogatszych w Polsce (należały do niej kopalnie soli w Wieliczce i Bochni, srebra i ołowiu w Olkuszu, a gleba proszowska równała się nadgoplańskiej i podolskiej). W latach 1655–1657 ziemie polskie nawiedził potop szwedzki, podczas którego zastynęła skuteczna obrona Jasnej Góry, jednak Kraków i znaczna część Małopolski zostały zdobyte przez wojska szwedzkie. W wyniku I rozbioru (1772 rok) Małopolska została podzielona na dwie części: południe zajęła Austria, północ z Krakowem została w Koronie. II rozbiór podzielił Małopolskę na trzy części: południe zostało zajęte przez Austrię, część północna z Krakowem pozostała w Koronie, część zachodnią zajęły Prusy. W okresie od 1918-1944 Małopolska obejmowała województwo krakowskie, lubelskie, kieleckie oraz województwo lwowskie, tarnopolskie, stanisławowskie jako tzw. Małopolska Wschodnia. Podczas II wojny światowej należała do Generalnego Gubernatorstwa. Źródła: www.wikipedia.pl